

2018BEM97

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Europa en Middelen van 15 oktober 2018 in het Provinciehuis van Utrecht

Voorzitters:

ir. H. IJssennagger
mw. H.J. Keller

Aanwezig:

De heer Van Beek (CvdK), mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), drs.ing. P. van den Berg (gedeputeerde), drs. D. Straat (gedeputeerde), drs. F.H.W. Bekkers (GroenLinks), mw. A.C. Boelhouwer (GroenLinks), M.H.O. Boer (SP), mr. B.M.H. de Brey MBA, (VVD), R.G.J. Dercksen (PVV), M.J. de Droog, MSc, RA (D66), mw. N. de Haan (ChristenUnie), ir. N.J.P. Hoefnagels (D66), mw. W.M.M. Hoek (50Plus), J.M.W. Jansen (CDA), drs. A.H.L. Kocken (VVD), mw. F.M. van Kooten LLB (PvdD), drs. C.J. van Kranenburg (ChristenUnie), mw.drs. N.A. Krijgsman (PvdA), ir. R.G.H. van Muilekom (PvdA), drs. P.E.B. van Ojen (SGP), mw. A.M. Poppe (SP), R. Van Reenen (VVD), A.J. Schaddelee (ChristenUnie), drs. R.C. de Velde (VVD) en W.G.J. Wijntjes, RA (CDA).

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Drs. T.J. Dorst (adjunct-griffier) en mw. G. van Weerd (verslag).

1. ALGEMEEN

1.1 Opening

Mevrouw Keller opent de vergadering met een woord van welkom, in het bijzonder het nieuwe commissielid Van Kooten van de PvdD.

1.2 Vaststellen agenda

Akkoord.

1.3 Mededelingen

Geen.

1.4 Verslag vergadering Statencommissie BEM van 10 september 2018

Naar aanleiding van dit verslag zijn er twee opmerkingen gemaakt, waarvan er één in het verslag is verwerkt. Met in achtneming van het voorgaande, wordt het verslag van deze vergadering vastgesteld.

1.5 Rondvraag

De heer Van Muilekom kreeg een signaal dat de provincie Utrecht de titel "fairtrade" dreigt te verliezen omdat een aantal gemeenten zou gaan afhaken. De PvdA heeft daarover de volgende vragen:

- Is het college bekend met de signalen dat er gemeenten afhaken als fairtrade gemeente binnen de provincie?
- Om hoeveel gemeenten gaat het?
- Welke acties worden ondernomen door de provinciale werkgroep om de provincie nu en in de toekomst fairtrade te houden?

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat geluiden, dat gemeenten gaan afhaken, haar niet bekend zijn. Wel zijn er ook andere doelen, zoals de VN doelen, die door gemeenten worden omarmd. In die zin is er een verschuiving waarneembaar naar een ander gedachtegoed. Echter, het een hoeft het ander niet uit te sluiten en samenwerking tussen fairtrade gemeenten is in dat opzicht goed. In twee gemeenten, die zich aanvankelijk hadden gemeld om fairtrade te worden, Baarn en Amersfoort, komt het niet van de

grond, omdat ze (nog) niet aan de criteria voldoen. De provincie is fairtrade bij de gratie van de gemeenten die meedoen. Dat aantal wordt nu nog wel gehaald, maar de provincie kan het zich niet permitteren dat er gemeenten gaan uitvallen. Een en ander heeft de aandacht.

De heer Van Muilekom zou het niet goed vinden voor de beeldvorming van de provincie wanneer men de fairtrade signatuur zou kwijtraken.

Gedeputeerde Pennarts is dat met hem eens. Bij de invalswegen van de provincie Utrecht staan borden "fairtrade provincie" en het zou pijnlijk zijn wanneer de provincie dat predicaat zou kwijtraken. Dat heeft vooral te maken met het aantal gemeenten dat meedoet. Beneden bij het koffieapparaat hangt een overzicht van de gemeenten in de provincie Utrecht die al dan niet fairtrade zijn. Mochten er op dit vlak vermeldenswaardige ontwikkelingen zijn, dan komt zij hier op terug.

Mevrouw Boelhouwer memoreert dat de PS-leden hun partij in de gemeenteraden (o.a. Amersfoort) ook kunnen aansporen om hun gemeente fairtrade te laten worden.

De voorzitter vindt dit een uitstekende suggestie.

De heer Dercksen stelt de volgende vragen over de regiodeal Media Valley:

- Waarom committeert de provincie zich aan een regiodeal buiten de provincie?
- Waren de mogelijkheden binnen de provincie op?
- Waar bestaat de steun van de provincie uit?
- De NPO (staatsmedia) krijgt een klein miljard euro voor hun "onophoudelijke propaganda". Is dat niet voldoende? Leidt dit tot concurrentievervalsing met private partijen die zelf hun geld moeten verdienen?
- Sluit de provincie uit dat er financiële middelen ingezet gaan worden voor deze regiodeal?

Gedeputeerde Van den Berg memoreert dat ieder zichzelf respecterende regio heeft getracht een regiodeal bij het kabinet in te dienen, omdat dat toegang kan geven tot een forse bijdrage van het kabinet. De provincie Utrecht heeft drie grensoverschrijdende regiodeals afgesloten: over het Groene Hart, over Food Valley en over Media Valley. De regiodeal Media Valley stimuleert nieuwe economie voor creative industry en ICT en daarvoor worden ook de hogescholen ingezet. Het is goed dat de provincie Utrecht daarbij aansluit. De provincie draagt geen geld bij maar biedt wel ondersteuning. Nagegaan wordt in hoeverre de hogeschool Utrecht daar ook invulling aan kan geven. Uiteraard zullen er geen middelen worden ingezet, zonder toestemming van PS van Utrecht.

De heer Dercksen heeft nog geen antwoord op al zijn vragen gekregen. Hij wijst erop dat de regiodeal Media Valley voor PS van Utrecht onbekend is. Waarom is dat niet met PS besproken?

De heer Schaddelee komt terug op de woorden van de heer Dercksen wat betreft staatsmedia. Wil de PVV wel geld besteden aan goede regionale journalistiek? Is het een mogelijkheid om de regionale omroepen te laten aanhaken bij Media Valley: wellicht dat de regionale journalistiek daar baat bij kan hebben.

De heer Dercksen hecht veel belang aan regionale en lokale journalistiek. Zij hebben grote problemen om het hoofd boven water te houden. Hij meent dat men in Utrecht niets heeft aan het mediapark in Hilversum: dat zou een goede plek zijn, wat de PVV betreft, voor een zonneakker.

Mevrouw Boelhouwer meent dat het beslist niet gaat om steun aan het mediapark. De regiodeal bevat aspecten die juist de onafhankelijke journalistiek dienen, met daarbij de mogelijkheid dat studenten worden opgeleid in moderne, onafhankelijke diversiteit aan media. Dat heeft niets met de NPO te maken.

De heer Dercksen antwoordt dat het Mediapark in feite als een verlengstuk van de NPO kan worden gezien.

Mevrouw Boelhouwer geeft aan dat het Mediapark veel gastvrijheid biedt aan stagiaires. De heer Dercksen zou er goed aan doen de regiodeal in zijn geheel te benadrukken en er niet één punt uit te lichten dat hem niet welgevallig is.

De heer Dercksen wijst erop dat er binnen het Mediapark veel gebeurt dat niets met vrije media te maken heeft. Echter, deze discussie gaat nu voorbij aan de kritiek die hij zojuist uitte over de regiodeal.

Gedeputeerde Van den Berg komt terug op de vragen van de PVV. Zojuist heeft hij aangegeven dat de provincie ook met andere regio's in regiodeals (deels buiten de provincie) samenwerkt, wanneer dat goed is voor de economie. Een regiodeal wil niet zeggen dat de deal zich moet beperken tot de eigen provincie. De Hilversumse media economie sluit nauw aan bij de economie in Amersfoort en Utrecht. Amersfoort, Utrecht en Hilversum is een belangrijke driehoek waarin veel vergelijkbare economieën zijn. Om die reden is het verzoek van Noord-Holland/Hilversum aan Utrecht gehonoreerd om zich aan te sluiten, waardoor de kansrijkheid van de regiodeal vergroot. De provincie Utrecht kan daarmee ook de inbreng van de HU garanderen, bv. stageplekken en een vitalere economie.

De mogelijkheden binnen de provincie voor regiodeals zijn niet uitgeput. Spreker gaat er vanuit dat PS de regiodeals krijgen aangemeld. Er is nog een regiodeal rondom de stad Utrecht gaande. Het is verstandiger om op meer mogelijkheden in te zetten dan alleen maar op de regiodeal Food Valley. De steun van de provincie bestaat niet uit geld. Overigens is het op geen enkele wijze de bedoeling dat een journalistieke organisatie financieel wordt ondersteund. Wanneer financiële ondersteuning van de regiodeal in zicht zou komen, zal hij dat eerst ter goedkeuring aan PS voorleggen.

De heer Dercksen vraagt of de steun van de provincie Utrecht uit menskracht – en dus toch geld - bestaat.

Nogmaals geeft gedeputeerde Van den Berg aan dat hij bij PS zal terugkomen wanneer zou worden voorgesteld geld voor de regiodeal aan te wenden. Op dit moment wordt de samenwerking – en mogelijk inzet van menskracht – nader onderzocht, samen met de HU.

De heer Hoefnagels vraagt waarom deze rondvraag zo breed wordt besproken. Heeft de vragensteller vergeten een stuk ter bespreking te agenderen? De huidige werkwijze is niet conform de afgesproken werkwijze van PS. In de overige Statencommissies wordt in vergelijkbare gevallen afgesproken een stuk in de volgende vergadering te bespreken.

De heer Bekkers merkt op dat in de IPO post stond dat het IPO tevreden is met de kabinetsreactie over het uitblijven van een klimaatakkoord. De kop van het artikel was: "Tevreden met snelle reactie kabinet, zorgen over uitblijven heldere keuzes voor klimaat". Gelet op de ambities van de provincies om leidend te zijn bij energietransitie, lijkt het eerste deel van de tekst geen logische boodschap, immers, het geplande klimaatakkoord ligt er niet op 1 december. Daadkracht op rijksniveau is noodzakelijk. Waarom heeft IPO dat niet duidelijker gemaakt? Kunnen GS in het IPO bestuur aangeven dat het IPO in dergelijke gevallen duidelijker moet zijn richting het kabinet?

Gedeputeerde Van den Berg zegt toe dat hij deze commissie het volledige persbericht van het IPO zal doen toekomen: dat geeft de context weer van de reactie van het IPO. Het IPO is tevreden over de snelle reactie van het kabinet. Tegelijkertijd heeft het IPO aangegeven dat er zorgen zijn over de inhoud van de reactie. Het kabinet geeft wel richting maar de heldere kaders blijven uit en er wordt teveel teruggeschoven naar de klimaattafel, terwijl het tempo achterblijft.

De heer Bekkers meent dat de kop van het artikel "Tevreden met snelle reactie kabinet" toch wat misleidend is. Hij begrijpt nu van de gedeputeerde dat het IPO op de inhoud van de reactie van het kabinet wel kritisch was. Het was beter geweest dat duidelijker in de kop tot uitdrukking te brengen. Gedeputeerde Van den Berg is het daar wel mee eens.

De heer Schaddelee gaat ervan uit dat PS de komende weken de resultaten van de onderzoeken zullen ontvangen, die te maken hebben met de jaarrekening 2017. Hij vraagt naar de routing en de planning en wanneer PS de uitkomsten van de rapporten gaan bespreken. Het heeft de voorkeur van de ChristenUnie om de onderzoeksrapporten tijdens aparte sessies te gaan voorbespreken.

Gedeputeerde Pennarts deelt mede dat het Integris rapport eind van deze maand beschikbaar komt. Het is een zeer vertrouwelijk rapport omdat het over persoonlijke omstandigheden gaat. Dat rapport wordt

eerst door GS besproken. Vervolgens zullen PS een excerpt van dat rapport ontvangen met alle essentiële informatie uit het rapport met een door Integis ondertekende brief, als een soort gecertificeerd document.

Het volledige rapport ligt voor PS ter vertrouwelijk ter inzage. In het proces gaat men verder met de samenvatting. Het rapport gaat ook naar EY, omdat dit onderzoek ook is gemaakt met het oog op de goedkeuring van de jaarrekening. De Randstedelijke Rekenkamer zal de samenvatting van het rapport ontvangen, ten behoeve van het Rekenkameronderzoek, dat op verzoek van PS en de raad van Utrecht in gang is gezet.

Er zal ten behoeve van PS met de onderzoekers van Integis een vertrouwelijke informatiesessie volgen, waarin kan worden gesproken over de samenvatting van het rapport. Daarna volgt behandeling in de financiële audit commissie. Het gaat dan om de samenvatting van het Integis rapport, het begeleidend schrijven maar ook om een presentatie van EY, gerelateerd aan de jaarrekening.

De jaarrekening wordt in een gezamenlijke vergadering besproken met de commissie BEM en de financiële auditcommissie, gevolgd door een extra PS vergadering.

De gedeputeerde zegt toe dat de commissie nog deze week een planning over het voorgaande zal ontvangen.

Gedeputeerde Straat licht de volgende planning toe:

12 november infosessie rapport Integis

19 november concept jaarrekening onder voorbehoud naar PS

4 december jaarrekening vaststellen in GS en definitieve versie naar PS

10 december reguliere PS vergadering

13 december combinatiebehandeling van de jaarrekening door alle commissies

17 december extra PS vergadering met behandeling van jaarrekening met overloop van onderwerpen van 10 december

Voorliggende planning is onder voorbehoud. De planning kan gaan afwijken op grond van het oordeel van GS en de accountant over de inhoud van het Integis rapport.

De heer Schaddelee geeft mee dat de samenvatting van het Integisrapport wel in het politieke debat moet kunnen worden gebruikt.

De heer Van Kranenburg memoreert dat er in maart PS verkiezingen zullen plaatsvinden. Na de verkiezingen gaat het vooral om posities, portefeuilles, budgetten en mensen en minder over de structuur. Hij heeft begrepen dat de omgevingsvisie mogelijk een andere wijze van besturen vraagt dan PS tot op heden gewend zijn. Hij zou het op prijs stellen wanneer PS van gedachten wisselen over de vraag hoe men in de nieuwe periode het politieke debat ziet, gegeven de noodzaak tot integrale beleidsvorming uit de omgevingsvisie.

Hij heeft samen met de griffie de gedachten ontwikkeld om daarover een mini symposium door de griffie te laten organiseren. Intern is daarvoor voldoende know how aanwezig. PS moeten weten wat de mogelijkheden en obstakels kunnen zijn op dit toch wat onbekende terrein. Hoe kijken de andere fracties daar tegenaan?

De heer Kocken vraagt zich af of dit niet beter kan worden uitgesteld totdat er nieuwe leden van PS zijn benoemd.

De heer Van Kranenburg licht toe dat de komst van de nieuwe omgevingswet om een andere manier van politiek bedrijven vraagt, om een andere commissie-indeling vraagt en uitdaagt om op een andere manier naar een college van GS te kijken. Z.i. moet daar nu het gesprek over worden gevoerd. Dan hoeft dat niet tijdens de spannende periode na de verkiezingen te gebeuren.

De heer Kocken zou een tweetrapsraket willen voorstellen. De nieuwe staten gaan met elkaar in gesprek over de nieuwe werkwijze, ook over de vraag hoe in de komende periode met voornoemde vraagstuk-

ken moet worden omgegaan. Hij kan zich voorstellen dat hierover bv. in februari een bijeenkomst wordt georganiseerd, met daarbij de kanttekening dat het besprokene goed toegankelijk is voor de nieuwe statenleden.

De heer Van Kranenburg heeft voor ogen dat het symposium, met de kennis die daar is opgedaan, moet leiden tot een notitie die in het overdrachtsdocument voor de nieuwe PS leden wordt opgenomen. Het is uiteraard aan de nieuwe staten hun eigen werkwijze te organiseren.

De heer Van Muilekom kan zich wel vinden in het voorstel van de ChristenUnie. Het is goed ideeën aan de nieuwe staten mee te geven maar de besluitvorming daarover is uiteindelijk aan de nieuwe staten.

Mevrouw Boelhouwer sluit zich daarbij aan. Wellicht kan in de evaluatie van deze statenperiode een kopje worden opgenomen om over dit onderwerp gedachten mee te geven.

De heer Ijsennagger is er voorstander van dit punt over de verkiezingen te schuiven. Tot de verkiezingen hebben PS een druk programma en hij vindt het beter dat de nieuwe staten geheel onbevooroordeeld over deze zaak gaan spreken.

De heer De Droog geeft aan dat de Omgevingswet uiteindelijk moet gaan landen in de provincie. PS zullen met elkaar in overleg moeten gaan over de vraag hoe met de Omgevingswet moet worden omgegaan. Dat heeft zijn weerslag op de wijze hoe PS dat intern gaan invullen. Belangrijker is het eerst het debat te voeren over de wijze waarop de Omgevingswet praktisch wordt vormgegeven, alvorens PS over zijn eigen werkwijze gaan praten. Los daarvan wil hij zeker reflecties aan de nieuwe staten meegeven maar dat kan niet worden los gezien van de wijze van invulling.

De voorzitter peilt of de commissie er voorstander van is dit mee te nemen in de evaluatie. De SP is voorstander, GroenLinks is tegenstander en overige fracties geven geen reactie.

De voorzitter constateert dat het merendeel van deze commissie niet meegaat met het voorstel van de ChristenUnie.

Mevrouw Hoek verwijst naar een bericht uit de krant van vandaag. In het bericht staat dat Milieudefensie heeft vastgesteld dat de norm voor schadelijke fijnstof niet deugt. Zij vraagt GS of dit gevolgen heeft voor de besluitvorming, wat betreft toegestane snelheden op de wegen. Hoe gaan GS om met de nieuwe inzichten op het gebied van fijnstof?

Gedeputeerde Pennarts zegt toe dat zij schriftelijk op die vraag zal terugkomen.

1.6 Termijnagenda 9 oktober 2018

De heer Dercksen komt terug op de discussie over de ondergrondse hennepkwekerij. De gedeputeerde kon toen alle vragen niet beantwoorden. Hij verzoekt alsnog om antwoorden op de gestelde vragen. Aanvullend wil hij graag de leveringsakte ontvangen.

Wat betreft het Museum Oud Amelisweerd memoreert hij dat hij een eenregelig mailtje heeft ontvangen dat de gemeente Amersfoort niet garant heeft gestaan voor de € 160.000 rentevrije lening. Uit de stukken blijkt dat de SP in 2015 een motie heeft ingediend om dat geld niet ter beschikking te stellen, daar de gemeente Amersfoort toen al stelde dat ze weinig vertrouwen had in de businesscase en in de financiële situatie van het MOA. Gedeputeerde Pennarts liet daarop weten dat de provincie juist had gedaan, waarvoor ze is. Het zou hier gaan om een moderne vorm van financiering. De provincie heeft de lening verstrekt op basis van jaarcijfers van MOA, die niet formeel beschikbaar waren en waar geen handtekening onder stond van de accountant. De provincie heeft toen de signalen van de gemeente Amersfoort in de wind geslagen dat het al in 2015 niet goed ging met het MOA. In 2017 hebben PS daar het debat opnieuw over gevoerd. Gedeputeerde Pennarts liet toen weten dat de gemeente Amersfoort de lening zou terugbetalen in 2020 en 2021. De PVV is van oordeel dat deze niet terugbetaalde lening

het schoolvoorbeeld van wanbeleid is. Spreker vraagt dienaangaande om een reactie van de gedeputeerde. Alle signalen staan sinds 2015 op rood en desondanks geeft de provincie Utrecht € 160.000 weg aan het MOA.

Gedeputeerde Maasdam komt terug op de eerste vraag van de PVV. Zij is verrast dat de vragen over de hennepkwekerij nog niet zijn beantwoord. Dit zal heel snel gebeuren. Wanneer de leveringsakte een openbaar stuk is, zal dat naar de heer Dercksen worden gezonden.

De heer Van Ojen verwijst naar een memo van de gedeputeerde over de Bibob procedure. De aanleiding voor die vraag was dat in de commissie gesteld werd dat de voormalige eigenaar van het Erica terrein geen vaste woon- en verblijfplaats had. Echter, nu leest hij in het memo dat de particulier alle benodigde gegevens beschikbaar stelde. Dat roept bij hem nog meer vragen op. Hij verzoekt de gedeputeerde dat laatste ook in het haar toegezegde memo mee te nemen.

Gedeputeerde Maasdam zegt dat toe.

Gedeputeerde Pennarts vindt het net als de heer Dercksen erg vervelend dat de lening niet wordt terugbetaald, omdat het MOA failliet is gegaan. Echter, nimmer is gesteld dat Amersfoort garant zou staan voor de terugbetaling van die lening. Gezegd werd dat de lening, die als een moderne vorm van financiering kan worden gezien, zou kunnen worden terugbetaald met de getrancheerde bijdrage van de gemeente Amersfoort. Meermalen heeft zij uitgelegd dat, wanneer Amersfoort haar bruidsschat niet in delen zou hebben gesplitst, het MOA wellicht niet in deze situatie geraakt zou zijn. Nimmer heeft zij de indruk gewekt dat er sprake zou zijn van een garantstelling door de gemeente Amersfoort.

De heer Dercksen vindt het “schandalig” dat de gedeputeerde toen gesteld heeft dat het allemaal wel goed zou komen, dat er in 2020 en 2021 terugbetaling zou plaatsvinden, terwijl alle seinen op rood stonden: raadsleden uit Amersfoort trokken aan de bel en dienden daarover zelfs een motie in. Hij vindt deze casus symptomatisch hoe er in dit huis met belastinggeld wordt omgegaan.

Mevrouw Boelhouwer leest bij de ter kennisname punten achter het “organisatiebesluit” de datum van 5 maart. Zij vraagt dienaangaande naar de stand van zaken.

Gedeputeerde Straat gaat dit na.

2. MIDDELEN

2.1 Statenvoorstel najaarsrapportage 2018

De heer Van Ojen dankt voor de goede wijze van presenteren van dit document.

Bij “bestuurlijke draagkracht over provinciale grenzen heen” staat een uitroepteken en vervolgens wordt er verwezen naar Vijfheerenlanden en de ontvlechting. Wat wordt daarmee bedoeld?

Bij 1^e kwartaal bij Klimaatverandering staat eerst een kruis, maar bij het 2^e kwartaal staat een uitroepteken bij de acties van de provincie. Hij vraagt hoever de vorderingen van de provincie zijn.

De heer De Brey vraagt nogmaals naar de afboeking op Levenslustig Ondiep. Uit de technische beantwoording begrijpt hij dat het gaat om een afboeking van voor 2008. Het gaat hier derhalve om een oude toezegging. De VVD is bezorgd of er nog meer van dergelijke “oude lijken uit de kast gaan komen”. De provincie dient dit scherp te bewaken bij de boedel, die vanuit Vijfheerenlanden naar de provincie Utrecht overkomt.

Wat betreft het regionaal vervoersmanagement zal er uiteindelijk een overzicht komen, zo leest hij. Dit zou volgen uit een planning. Wanneer komt die planning?

De heer Wijntjes vindt deze najaarsrapportage een duidelijk stuk. Het onderzoek naar de mogelijke positie van het trambedrijf wordt ter hand genomen en dat kan het CDA waarderen. Wel is er zorg over de grote onderuitputting, zoals het budget voor de NRU. In totaal gaat het om € 20 miljoen. Komt dat bedrag aan onderuitputting structureel ieder jaar terug?

Mevrouw Hoek verwijst naar de € 0,5 miljoen stimuleringsbijdrage levenslustig Ondiep. Aansluitend bij de opmerking van de VVD vraagt zij wat PS wellicht nog meer niet weten. Hoe is het mogelijk dat niet in 2017 is geconstateerd dat dit bedrag in 2016 is overgeheveld naar de algemene middelen? Zij zal hierover een technische vraag indienen.

Gedeputeerde Straat zal schriftelijk terugkomen op de vraag over het regionaal vervoersmanagement en op de vragen over Levenslustig Ondiep. Zijn ervaring is dat er ieder jaar sprake is van onderuitputting, echter, de NRU geeft aan dat dit niet structureel kan worden begroot. De post schuift naar 2019 omdat daarover in het volgende jaar nog een besluit moet worden genomen. Het gaat in dit kader juist om incidentele besluiten die doorschuiven naar een volgend jaar. Onderuitputting komt vaak voort uit een optelsom van toevalligheden en incidenten, die zeker niet ieder jaar optreden. Om die reden is het heel lastig dat structureel te begroten en hij zou dat ook zeker afraden.

Gedeputeerde Van den Berg komt terug op de vraag over economie en energie van de SGP en de voortgang van de programmadoelen. Het kruis wordt omgezet in een uitroepteken. De bedoeling is zichtbaar te maken welke acties er worden ondernomen en dat is een fors aantal. De beschikbare capaciteit blijft een probleem. Om die reden werd bij de kadernota een aantal mensen vrijgemaakt om de energietransitie te gaan ondersteunen. Inmiddels heeft het nieuwe college van Houten het tweede windmolenpark in discussie gebracht. Dat biedt perspectief en voortgang. De lean en ultradiepe geothermie propositie wordt door het rijk gefinancierd. Daar is een uitroepteken bij gezet maar het blijft zorgelijk. De 65,5 KWh afspraak met het rijk om windenergie te halen, zal niet op tijd worden gerealiseerd.

De heer Van Ojen constateert dat in het document helder omschreven staat wat een verslechtering van een bepaalde situatie inhoudt en welke actie dat vraagt. Hij verzoekt in de toekomst ook aan te geven waarom een bepaalde verbetering tot stand is gebracht. Nu wordt namelijk de suggestie gewekt dat een bijgestelde doelstelling, nl. van zeer ambitieus naar minder ambitieus, de reden is dat het minder rood kleurt. Gedeputeerde Van den Berg neemt die suggestie mee.

Gedeputeerde Pennarts komt terug op de bestuurlijke draagkracht over de provinciegrens heen, in verband met Vijfheerenlanden. Zij verduidelijkt dat de oranje kleur in de stoplichtennotering voortkomt uit het feit dat het hier om een nog niet afgerond dossier gaat. Pas in 2019 kan daarvan de volledige impact worden overzien. In november zal er een bestuurlijk overleg plaatsvinden met de provincie Zuid-Holland. Het proces Vijfheerenlanden loopt over drie sporen:

- Ontvlechting tussen de twee provincies (Merwedekanaal dat naar Utrecht overkomt, afspraken over natuur, wegen, erfgoed)
- Het provinciefonds. Door wijziging van grondgebied wordt de onderlinge verdeling anders.
- Ontvlechting van regelingen die congruent moeten zijn met de provinciegrenzen nl. de VRU, de omgevingsdiensten, de GGD en de financiële gevolgen daarvan.

T.z.t. komt zij op deze drie onderdelen bij PS terug.

De heer Van Ojen leest “de in- en ontvlechting van provinciale beleidsvelden behoeft aandacht”. Dat lijkt op een intensivering van een nieuw probleem, maar dat is niet het geval. Hij stelt voor de vraagstelling en het antwoord daarop voortaan iets anders te formuleren.

Gedeputeerde Pennarts licht toe dat het proces Vijfheerenlanden de nodige aandacht vraagt, aangezien het hier gaat om een nieuwe regio die aan de provincie wordt toegevoegd, maar er is geen sprake van een grote problematiek.

De voorzitter constateert dat de commissie adviseert over dit agendapunt een klein debat in PS te voeren.

2.2 Statenvoorstel programmabegroting 2019

Mevrouw Hoek memoreert dat afgelopen jaar opnieuw de klimaatverandering zichtbaar is geworden. De fruittelers hebben enorm veel schade door de droogte opgelopen. Hoe wordt die schade gecompenseerd? Ze mochten op een bepaald moment bv. geen water meer sproeien. Zij pleit ervoor serieus aandacht aan deze problematiek te besteden.

Zij signaleert dat de wolf langzaam maar zeker naar de provincie Utrecht komt oprukken. Daar is niets voor geregeld, als het gaat om schade die aan schapen wordt toegebracht. Ook op dat vlak moet er iets aan financiële compensatie worden geregeld.

50PLUS wil zich meer verdiepen in de gezonde leefomgeving en de gezondheid. Het zou goed zijn daarvoor in de begroting geld te reserveren. Wellicht zal haar partij daarover bij de behandeling van de begroting een motie indienen.

De heer Wijntjes vindt voorliggende begroting wel erg lijvig, nl. 225 pagina's waarvan 125 tot de kern van de begroting behoren. Er zijn veel verbeteringen mogelijk, vooral als het gaat om de puntigheid van de teksten. In de inleiding wordt er een klein lettertype gebruikt, dat geeft de indruk dat daar specifieke aandacht aan zou moeten worden besteed. Eén onderdeel vergt heel veel uitleg, nl. de verwerking van de BCF in het provinciefonds. Dat is erg complex maar wordt redelijk goed uitgelegd.

Met waardering heeft hij geconstateerd dat de optellingen van de posten per programmadoel overeenkomen met de totaalbedragen van de programma's, dat was in de vorige begroting niet het geval.

Hij constateert dat de provincie een goede boekhouder in huis heeft gehaald in de persoon van gedeputeerde Straat.

Hij gaat ervan uit dat verdere verbeteringen aan de begroting mogelijk zijn in de komende periode. Het is heel goed dat alle adviezen uit de mobiliteitsaudit in deze begroting zijn verwerkt. Zo zijn de kosten van het OV apart van de mobiliteitsportefeuille in beeld gebracht en dat is een goede zaak.

De heer De Brey signaleert eveneens dat de begroting vele pagina's heeft, maar het is ook een goed stuk. Er is een flinke kwaliteitsslag gemaakt in het afgelopen jaar. De punten van de auditcommissie zijn verwerkt, met acties die daaraan zijn gekoppeld. Het BTW compensatiefonds is een technisch verhaal. Het geeft zijn fractie wel wat gevoel hierbij. Onduidelijk is wat het gaat worden, wellicht zijn er risico's, maar er zijn daarvoor wel enkele voorzieningen genomen.

Het mobiliteitsfonds wordt grotendeels gevoed door aardgasbaten. De aardgaswinning gaat wegvallen en dat kan grote impact hebben, wanneer de provincie dat zelf zou moeten gaan financieren. De VVD vraagt daarvoor aandacht.

Het MOA behoort tot een groter programma. Het is wrang dat het gaat om "stimuleren, professioneel beheer erfgoediconen", terwijl het MOA failliet is gegaan. De vraag is wat er nodig is, zodat andere objecten zoals kastelen de lessen trekken uit dit faillissement.

De heer Hoefnagels memoreert dat de provincie het MOA een lening heeft verstrekt in de veronderstelling dat die lening zou worden terugbetaald. Daarmee werd de organisatie in feite opgezaaid met ballast. Een aantal jaren geleden is dat ook gebeurd bij kasteel Amerongen. Wanneer dat kasteel in een zelfde situatie als het MOA terecht zou komen, zou het veel beter zijn zo'n lening als gift te verstrekken. Is dat niet het leerproces van het MOA?

De heer De Brey is het eens met dat leerproces, maar niet met het politieke standpunt van D66. Een goed en vitaal museum, met bezoekers die een hoog waarderingniveau geven, dat op eigen benen kan staan kan ook een lening terugbetalen. Het is zeker goed het leerproces rond het MOA in te gaan en daar provinciebreed naar te kijken.

De heer Dercksen wijst erop dat het MOA ook failliet zou zijn gegaan wanneer de provincie een gift, in plaats van een lening had verstrekt. Voortaan moet er veel meer oog zijn voor de businesscase alvorens te besluiten of er al dan niet geld beschikbaar moet worden gesteld.

De heer Hoefnagels memoreert dat PS enkele jaren geleden uitgebreid hebben gesproken over deze wijze van financieren. Er lag een jaarrapportage voor waarbij getwijfeld werd of er geld aan het MOA

zou moeten worden geleend. PS hebben daartoe, met uitzondering van de SP en de PVV, besloten. Achteraf gezien had de provincie dit geld niet als een lening moeten verstrekken. Dat is les 1 die hij van dit faillissement heeft geleerd.

De heer Dercksen memoreert dat het om een renteloze lening ging. Het MOA zou even goed failliet zijn gegaan, wanneer de provincie het geld als een gift had gegeven, immers, de businesscase deugde niet.

De heer De Brey verwijst naar het programma Cultuur en Samenleving waarbij wordt aangegeven dat er geld wordt gestoken in de geloofsgemeenschap Kosmos Damianus in Abcoude. Het antwoord op een technische vraag geeft de indruk dat het veel meer om energiebesparing gaat dan om een culturele doelstelling. Zit dit onderdeel wel in het juiste programma?

Mevrouw De Haan constateert dat de begroting inderdaad veel tekst bevat maar wel meer inzicht geeft, ook met betrekking tot de doelenboom die is ingevoerd. Ook dankt zij voor de beantwoording van vragen over het BTW compensatiefonds. Voor 2018 en 2019 gaat het om een 100% raming en in latere jaren om 80%. Zij krijgt de indruk dat de 100% raming te maken heeft met het dekken van het ontstane tekort. Zij vraagt dienaangaande om uitleg.

In MME heeft zij vragen gesteld over enkele reserves. Deze zijn beantwoord. Eén vraag staat nog open: Voor de reserve Uithoflijn was in het statenvoorstel een bedrag van € 13,7 miljoen opgenomen. Nu wordt er in de begroting een bedrag van € 19,7 miljoen genoemd. Hoe kan dat? Zij verwacht daar nog een antwoord op.

Voor een aantal programma's staat de teller na 2019 op nul. De ChristenUnie mist daarin de nodige ambitie, bv. op het gebied van energietransitie en recreatie.

Voorts zijn er nog onzekere factoren die financiële middelen zullen vergen. In alle commissies is in dit verband Vijfheerenlanden genoemd. De ChristenUnie wil meer zicht krijgen in de kosten die deze nieuwe gemeente met zich zal meebrengen. Ook zijn er aan de regiodeals nog geen middelen gekoppeld. Enerzijds is dat begrijpelijk maar anderzijds is dat ook risicovol, met het oog op een tekort of overschot in 2019.

Kijkend naar het programma Cultuur constateert zij dat bedragen worden opgeplust terwijl de afname voor cultuur en bibliotheek € 4 miljoen bedraagt. Onduidelijk is de reden daarvan. Zij vraagt daar verduidelijking van.

Blij is de ChristenUnie met de religieuze objecten in de begroting. In het kader van de verduurzaming is er een pilot met 10 kerken gestart en dat is een goede zaak. Ook worden er grote investeringen in de organisatie voorzien. Dat is nodig, gezien alles wat er in het afgelopen jaar voorbij is gekomen.

De heer Schaddelee memoreert de landelijke en lokale discussie om meer jongeren en meer scholieren te betrekken bij lokale en landelijke politiek. De ChristenUnie zou dat ook op provinciaal niveau willen stimuleren. Regelmatig komen er bij de provincie scholieren en studenten langs, maar de provincie heeft daarvoor geen doelstellingen geformuleerd. Hij vraagt hoe de ontvangst van jongeren in het provinciehuis wordt geborgd, gekoppeld aan bepaalde doelen.

Sinds 2014 is de financiering van de media/regionale omroepen via het rijk geregeld. Door de daling van de STER inkomsten wordt die financiering steeds moeilijker. De pot waaruit alle omroepen moeten worden betaald, wordt steeds kleiner. Heeft dat een weerslag op RTV Utrecht? Moet daar iets voor in het komend jaar worden gedaan?

Mevrouw Poppe verwijst naar punt 7.6, extra lasten voor GS. De SP wil graag een uitsplitsing van de representatiekosten, de bijzondere uitgaven en de vervoerskosten van GS.

Op pag. 20 wordt aangegeven dat de website meer gebruikt moet worden door personeel en inwoners. Bij de doelen staat dat er minimaal 15 apps ontwikkeld zijn. Waar gaat dat over en is dat een serieus doel? Blijft die informatie ook op andere wijze bereikbaar, immers, er zijn ook mensen die niet kunnen lezen of schrijven en zich geen PC kunnen veroorloven. Ook deze mensen hebben recht op informatie.

De rol van de provincie in aantrekkelijke centrumgebieden is agenderend, verbindend en faciliterend, zo leest zij. Dat kost € 1,5 miljoen. Wat houdt dat in en hoe zit het met de inspraak van de burgers die daar moeten gaan winkelen?

Voorts vraagt zij of de provincie met het oog op de Omgevingswet op schema ligt. Melding wordt er gemaakt van risico's. Wat wordt bedoeld met "onvoldoende beschikbaarheid van de juiste mensen voor de uitvoering van projecten."? Daarvoor moet externe inhuur worden geregeld. Wat wordt daarmee bedoeld en wat is er begroot?

Op pag. 135 staat dat de provinciale statenverkiezingen vertragend werken en invloed hebben op afspraken die met partners zijn gemaakt. Waar komt dat dan tot uitdrukking?

Op pag. 136 staat een risicoanalyse. Zij begrijpt dat in beeld wordt gebracht wat er zou kunnen gaan gebeuren wanneer bv. een OV bedrijf failliet gaat en wat dan de kosten voor de provincie zijn. Echter, die bedrijven kunnen toch niet failliet gaan, wanneer de provincie nauwlettend de vinger aan de pols houdt?

Wat betreft de kosten van het IPO, merkt mevrouw Poppe op dat het IPO een vereniging is. Alle provincies financieren het IPO. Vallen daar ook de kosten van het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel onder? Wat betaalt de provincie Utrecht aan het IPO?

Op pag. 169 leest zij dat er in 2020 meer dan het dubbele aan geld beschikbaar wordt gesteld voor het OV. Is dat werkelijk het geval? Graag hoort zij daarvan een bevestiging.

De voorzitter deelt mede dat de technische vragen van de SP niet nu, maar later schriftelijk door GS zullen worden beantwoord.

Mevrouw Boelhauer komt terug op het MOA. Dat is cultuur om de hoek en daarin moet volgens GroenLinks worden geïnvesteerd, net als in andere belangrijke zaken die ook niet gratis zijn.

Zij suggereert te stimuleren dat alle scholieren in Utrecht naar het Chinees behang in het MOA gaan kijken en vervolgens een vergadering van PS of een Statencommissie gaan bezoeken, dat alles op kosten van de provincie Utrecht.

Wat betreft de uitvoering van de motie Versterk cultuureducatie in het VMBO, had GroenLinks als indiener aangegeven dekking te zoeken voor 2018 binnen het programma Cultuur en Erfgoed. GS geven aan dat het budget in het programma zelf moet worden gevonden. Dat zou dan ten koste gaan van de post Onderzoek en Ontwikkeling, zo kreeg zij als antwoord op haar vraag. Dat vindt zij wel erg mager, temeer daar zij leest dat er nog het nodige te doen valt op het gebied van onderzoek en ontwikkeling. H.i. moet daarvoor een ander potje worden aangesproken.

GroenLinks vroeg waarom er geen gevolg wordt gegeven aan de pilot Taal en digitale vaardigheid. Het antwoord was dat laaggeletterden lastig te bereiken zijn. Wel wordt bekeken hoe dat op andere manieren kan worden benaderd. Zij heeft begrepen dat er andere zaken worden ontwikkeld maar daar hoort dan wel een budget bij.

De heer Dercksen begrijpt van GroenLinks dat kunst wat mag kosten. Hij vraagt wat daarvan dan de ondergrens moet zijn, als niemand interesse heeft in de kunst die wordt tentoongesteld. Is er dan nog een reden om die kunst overeind te houden met financiële middelen? Is er een ondergrens te benoemen?

Mevrouw Boelhauer kan zich voorstellen dat er een ondergrens kan worden bepaald, maar dat kan zeker niet in het algemeen worden vastgesteld.

De heer Dercksen merkt op dat de PVV de grens legt bij de nationaal culturele geschiedenis. Dat is erg belangrijk om over te brengen. Echter, als niemand geïnteresseerd is in bepaalde schilderijen, is zijn vraag waarom de provincie daar dan geld naar toe zou moeten blijven brengen.

Mevrouw Boelhauer vindt dat geen serieuze vraag en daar geeft zij geen antwoord op. PS vinden het de moeite waard om te investeren in kunst en cultuur en zij gaat daar nu geen bedrag aan hangen.

De heer Hoefnagels sluit zich aan bij vragen over Vijfheerenlanden, het MOA en de ontvangst van scholieren in het provinciehuis. Hij meent dat reeds eerder is toegezegd dat er meer capaciteit beschikbaar zou komen om dat laatste te faciliteren. Hij hoort daar graag een antwoord op.

De heer Van Ojen complimenteert GS en ambtenaren met de verbeterde opzet van de begroting, hoewel de lengte behoorlijk aan de maat is. Het valt op dat bij doelen en subdoelen vaak wordt verwezen naar eerder genomen beslissingen. Hij suggereert een en ander in te dikken door slechts te verwijzen naar bestaand beleid, en nieuw beleid te benoemen. Dat zal veel proza schelen. Het is mooi hoe de doelenboom nu inzichtelijk is gemaakt. Wellicht is het een idee om de doelenboom helemaal aan het begin van de begroting neer te zetten en bij het begin van ieder programma weer te laten terugkomen met de bijbehorende bedragen. Dat vergroot de leesbaarheid en het doorzicht. Dat geldt ook voor het financieel overzicht, dat nu in feite het laatste hoofdstuk is geworden. De SGP pleit ervoor dat aan het begin te plaats.

Bij de subdoelen staan bedragen verspreid over vier jaar, maar dat gebeurt niet bij Energietransitie en bij Circulaire economie. Al lezend kreeg hij een zelfde gevoel als bij de inmiddels beruchte PM posten uit de Uithoflijn, die uiteindelijk heel veel geld kostten. Wat is de reden om consequent meerjarig op nul te begroten? Is er nog te weinig duidelijkheid of heeft dat een begrotingstechnische reden?

Gedeputeerde Straat is blij met de complimenten die over deze begroting zijn uitgesproken, vooral door een deskundige als de heer Wijntjes die de begroting ongetwijfeld grondig heeft doorgenomen.

De heer Wijntjes hoort niet tot de categorie boekhouders en om die reden heeft hij de begroting niet helemaal doorgelezen.

De heer Bekkers heeft de begroting wel helemaal doorgelezen en heeft daarover vrijwel geen vragen hoeven te stellen. Dat is een compliment waard, temeer daar hij een jaar geleden vele technische vragen over de begroting heeft gesteld.

Hij vindt de begroting bondig, goed leesbaar en overzichtelijk. Wel moet er wat hem betreft in indicatoren worden gesaneerd.

Gedeputeerde Straat complimenteert de organisatie met de verbeterslag die zij in deze begroting heeft weten te realiseren. Daar is heel hard aan gewerkt. Wel blijft de omvang van de begroting een dilemma, echter, de vele gestelde vragen vereisen weer extra een toelichting. Spreker verwijst naar de website waar de begroting ook inzichtelijk is gemaakt. Het maakt niet veel uit hoe lang een digitaal document is. De doelenboom is nu nog in de bijlage opgenomen. De volgende keer zal deze via de website beschikbaar komen, zodat er vanuit de doelenboom direct kan worden doorgelinkt. Aan dat ontwikkelproces wordt hard gewerkt. Gevraagd werd het financieel overzicht bij het begin van de begroting op te nemen. Spreker was dat zelf ook gewend. Hij wil daar zeker naar kijken. Sowieso is het goed een samenvatting aan het begin van de begroting op te nemen.

De VVD stelde vragen over het mobiliteitsfonds. Het is belangrijk dat PS de vinger aan de pols blijven houden. Dit proces speelt ook bij het rijk, echter, bij het rijk is er nog geen mobiliteitsfonds. De gedachte is dat er één mobiliteitsfonds tot stand gaat komen. Dan komen er twee potjes bij elkaar die al redelijk uitgeput zijn. Het rijk wil de provincies betrekken bij de vraag hoe er derde financieringsstromen kunnen worden georganiseerd om dat vraagstuk aan te kunnen pakken. Wellicht kan dat via een slimme combinatie tussen gebiedsontwikkeling en infra. PS zullen over de ontwikkelingen op dit terrein worden geïnformeerd.

Wat betreft het BTW compensatiefonds is bewust gekozen voor 100% in 2018 en in 2019, omdat er daardoor een betere inschatting kan worden gemaakt. De provincie is voor de jaren daarna wat voorzigtiger. Inderdaad geeft dit wel een zeker risico, zoals de heer De Brey aangaf. Omdat de systematiek is veranderd, moet de provincie de komende jaren in de gaten houden of de goede inschattingen zijn gemaakt.

Inderdaad zijn de vragen van de SP nogal technisch. Beter zou het zijn deze aanvullende vragen schriftelijk in te dienen waarna deze zullen worden beantwoord. Uiteraard is een verdere uitsplitsing van de GS kosten mogelijk. Ook werd een opmerking gemaakt over het risico dat een OV bedrijf of een regiotaaxi-bedrijf failliet zou gaan. In sommige politieke overtuigingen kan men dat allemaal door de overheid laten sturen maar in werkelijkheid is dat niet mogelijk. Dergelijke bedrijven kunnen failliet gaan en dat

gebeurt ook wel eens bij regiotaaxibedrijven. Genoemde overzichten geven een reëel beeld wat er bij een faillissement kan gebeuren.

GroenLinks verwees naar de motie die tijdens de najaarsnota is aangenomen over de financiële systematiek. Een en ander had betrekking op een vooruitzicht 2019 zonder dekking en dat maakt het zeker ingewikkeld. Zijn oproep aan PS is om dat niet meer te doen. In ieder geval moet een debat worden gevoerd over een mogelijke richting wat betreft de dekking. Nu wordt gesteld dat de wens van PS wordt ingewilligd. Meerjarig is dit wel in de begroting verwerkt. Bij de voorjaarsnota wordt bekeken of het binnen de begroting en binnen het programma gaat lukken. Lukt dat niet, dan moet dat vraagstuk bij de voorjaarsnota worden afgewogen in de hoop dat er elders ruimte is waardoor de motie alsnog financieel kan worden afgedekt. Zijn belangrijkste oproep aan PS is geen financieel ongedekte moties in te dienen.

Gedeputeerde Van den Berg komt terug op de vraag waarom de meerjaren reeks bij energietransitie op nul staat. Dat geldt ook voor circulaire economie. Spreker wijst erop dat het beleid dienaangaande nog wordt ontwikkeld: dat is er nog niet en daar is ook nog geen budget aan gekoppeld. Dat volgt t.z.t. Het geld voor energietransitie is vier keer incidenteel beschikbaar gesteld in het coalitieakkoord. Dat geld is inmiddels belegd. Wel is er een revolverend fonds gecreëerd van € 21 miljoen. Ook zijn er projecten op het gebied van de energietransitie gaande. Echter, GS willen niet over zijn bestuursperiode heen regeren en laten dit aan een volgend college van GS over.

De heer Hoefnagels memoreert dat D66 hierover een motie gaan indienen met het voorstel om de € 2 miljoen per jaar gedurende 4 jaar om te zetten in een structureel bedrag voor de jaren daarna. Hij stelt het op prijs dat andere fracties die motie gaan ondersteunen.

De heer Bekkers memoreert dat PS een meerjarenbegroting gaan vaststellen. Lijkt het instrument van een amendement passender dan een motie?

De heer De Brey geeft aan dat de VVD met interesse uitkijkt naar de motie van de heer Hoefnagels, echter, PS moeten niet over hun graf gaan regeren. Komend voorjaar zijn er verkiezingen en het gaat niet aan om dan bij motie in de voorjaarsnota energieplannen of portefeuilles te gaan vastleggen.

De heer Hoefnagels wijst er op dat er voor de energietransitie veel meer geld nodig is dan € 2 miljoen per jaar. Uiteraard is dat aan de volgende staten. In MME werd breed gedragen geconstateerd dat het merkwaardig is de gedeputeerde op pad te sturen om meerjarige afspraken te maken, terwijl hij niet beschikt over een meerjarig budget. Dat was de reden om dit onderwerp aan te pakken. Breed werd gesteld dat het van het grootste belang is dat de energietransitie meerjarig wordt uitgevoerd.

Terugkomend op de woorden van de heer De Brey, wijst de heer Bekkers erop dat de meerjarenbegroting op tal van posten vol staat met structurele budgetten voor tal van onderwerpen. De VVD zal dat zeker niet duiden als over het graf heen regeren. In IPO verband werd geconstateerd dat energie zich aandient als een nieuwe structurele taak waar men de komende decennia mee bezig zal zijn. Wanneer wordt gedaan, wat de VVD zojuist stelde, dan gaan voor vele andere posten de budgetten ook naar nul en dan laat men dat verder over aan de coalitiebesprekingen, of er wordt onderkend dat er sprake is van een structurele nieuwe taak, waarvoor verstandig moet worden begroot.

De heer Van Muilekom memoreert dat meerdere partijen in het verleden hebben gevraagd of er meer geld beschikbaar moest worden gesteld voor de energietransitie. Nu pleiten D66 en GroenLinks met het oog op de verkiezingen plotseling voor een meer structureel budget: dat hadden ze ook wel een paar jaar eerder kunnen doen.

De heer De Brey gaat ervan uit dat alle fracties in hun programma's aan dit thema aandacht besteden. Er moet eerst een goed plan voor de energietransitie worden ontwikkeld, alvorens daarvoor daadwerkelijk geld te reserveren. Dat is volgens de VVD een belangrijke taak voor de nieuwe staten.

Gedeputeerde Pennarts komt terug op de vraag van de VVD wat er van het faillissement van het MOA kan worden geleerd. Er is een aantal instellingen in de provincie Utrecht dat het net kan redden of misschien zelfs net niet. In navolging van wat hetgeen is gedaan voor de stichting samenwerkende kastelen, waarin kasteelmusea gecombineerd gebruik maken van een bijdrage voor de overhead, kan dat scenario breder worden bekeken. MOA was een gewaardeerd museum met 30.000 bezoekers per jaar. Het is erg jammer dat dit is weggevallen. Het is legitiem te onderzoeken hoe er voor dergelijke instellingen beleid kan worden gemaakt, dat samenwerkingsverbanden stimuleert en hoe daar de financiering op kan worden ingericht. Zij wil dat graag nader voor erfgoedinstellingen bekijken en wellicht ook voor kleine streekmusea. Dat zal moeten worden uitgewerkt in de nieuwe cultuurnota en door de nieuwe staten. Wat betreft verduurzaming met betrekking tot cultuur, licht zij toe dat duurzaamheid en cultuur hand in hand gaan. Bij het fonds Erfgoedparels is verduurzaming van monumenten als speerpunt opgenomen en de advisering rondom de werkzaamheden is daarop gericht. Zo tracht men geld uit te sparen voor de exploitatie.

De ChristenUnie stelde vragen over de financiering van de regionale media. Zij vindt dat een vraag die PS onderling zouden moeten bespreken. Nu verhoudt de provincie zich minimaal tot de regionale TV omroep, wat betreft instandhouding van die omroep. Dat is conform het standpunt van de meerderheid van PS. Het is een interessante discussie voor PS hoe lokale democratie met onafhankelijke lokale media kan worden geholpen.

Vragen werden gesteld over het bereik van laaggeletterden in het kader bibliotheken. Geconstateerd werd dat de digivaardigheid scholing het beter doet dan scholing voor laaggeletterden. Mensen gaan gemakkelijker naar bibliotheken om zich te scholen in digitale vaardigheden terwijl laaggeletterdheid vaak nog een taboe is. Deze mensen kunnen niet goed worden bereikt en nagegaan wordt of er andere manieren zijn om die doelgroep via de bibliotheek wél te bereiken. Wellicht kan dat via werkgevers omdat zij er belang bij hebben dat hun werknemers instructies kunnen lezen. Er is een hoog percentage inwoners, ook van de provincie Utrecht, dat niet volwaardig mee kan doen omdat ze onvoldoende kunnen lezen en schrijven.

Zij zal schriftelijk terugkomen op de vraag van de ChristenUnie over de halvering van het budget cultuur en bibliotheken ten opzichte van 2018.

Gedeputeerde Maasdam komt terug op de vraag van 50PLUS over schadevergoeding in verband met droogte, met name voor de landbouw. Overigens ligt daar een veel breder vraagstuk onder. De provincie staat voor de schadevergoeding echter niet aan de lat. Wel kunnen agrariërs schades voor een deel verzekeren, en op dat vlak constateert zij zeker een beweging. Voorts wijst zij op een oproep van LTO om een keer extra te maaien, omdat dit door de droogte veel minder mogelijk was dan gebruikelijk. Het rijk zal die vraag moeten beantwoorden. De provincie heeft op dit vlak geen rol.

Ook vroeg mevrouw Hoek naar schade die door de wolf kan worden veroorzaakt. De wolf is een beschermde soort. In het land komen inmiddels losse exemplaren voor. De provincies zijn inmiddels bezig gezamenlijk een wolvenplan te ontwikkelen. De vraag is niet alleen hoe met de schadevergoeding moet worden omgegaan, maar ook hoe preventie schade kan voorkomen. Zodra dat wolvenplan er is zullen PS daarover via RGW worden geïnformeerd.

Op vragen van de SP aangaande de aanpak van de centrumgebieden verwijst spreekster op de Retailvisie die begin 2018 door PS werd vastgesteld. Wat betreft de problematiek rond de centra is afgesproken dat de provincie een agenderende, faciliterende en verbindende rol heeft. De opgave om tot goede, leefbare centra te komen, ligt voornamelijk bij de gemeenten. De PRS/PRV bevat op dit terrein ook regelgeving, vooral om te voorkomen dat winkelcentra zich langs snelwegen gaan vestigen. Gevraagd werd of dit inderdaad € 1,5 miljoen moet kosten. De aanpak van de centrumgebieden vindt geheel plaats binnen het programma Binnenstedelijke ontwikkeling. Daarvoor is € 6,5 miljoen per jaar beschikbaar. Zij zal alsnog schriftelijk laten weten welke bedragen voor retail worden weggezet.

Mevrouw Poppe vraagt wat wordt bedoeld, met agenderen, verbinden en faciliteren. Wat wordt er gedaan?

Gedeputeerde Maasdam antwoordt dat dit in de retailvisie wordt beschreven. Onderzocht wordt hoe de vraag zich ontwikkelt. Duidelijk wordt dat het kopen via internet veel invloed op de winkelcentra heeft. Samen met andere provincies vindt er een koopstromenonderzoek plaats. De gegevens worden gedeeld zodat de urgentie van de problematiek bij gemeenten helder is. In een soort kopgroep worden ervaringen met gemeenten gedeeld. Ook kunnen gemeenten van een coach gebruikmaken om actief met hun centra aan de gang te gaan.

Voorts werd gevraagd of de Omgevingswet en Omgevingsvisie op schema liggen. De provincie gaat er in de planning van uit dat de Omgevingswet in 2021 in werking gaat treden. De provincie ligt wat dat betreft op schema, o.a. met behulp van de ad hoc commissie omgevingsvisie.

Schriftelijk zal ze terugkomen op de vraag over de kosten van het IPO. Het huis van de Nederlandse provincies maakt daar geen onderdeel van uit.

Gedeputeerde Straat komt terug op de vraag van de ChristenUnie over het meer betrekken van jongeren bij de politiek. Er is een 0,2 fte beschikbaar voor aansluiting onderwijs op de arbeidsmarkt en dat is wat anders dan waarom werd gevraagd. Er is geen kader opgesteld voor het betrekken van leerlingen bij het provinciehuis. De verzoeken worden ingevuld maar dit wordt niet actief gestimuleerd. De debatten in het kader van op weg naar het Lagerhuis worden georganiseerd en voor het overige gebeuren bezoeken op aanvraag.

Mevrouw Boelhouwer komt terug op haar vragen over de uitvoering van de motie VMBO gelden. Zij begrijpt dat dit ten koste gaat van onderzoek en ontwikkeling. Aangegeven wordt wat er gaat gebeuren, zo worden organisaties intensief begeleid. Waar gaat dit dan ten koste van en wat gaat dat betekenen? Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat zij die motie graag uitvoert. In het eerste jaar was de dekking geregeld, maar voor de jaren daarna was de dekking niet benoemd. Als dit uit de portefeuille zelf moet worden gefinancierd, gaat het ten koste van iets anders. Dat zou onderzoek en ontwikkeling kunnen zijn maar dat heeft niet haar voorkeur. Zij zal bij de bespreking van de kadernota met de portefeuillehouder in overleg treden over de vraag hoe dat moet worden gefinancierd. De impliciete boodschap is wel dat moties, die door PS worden aangenomen, ook vragen om een uitspraak over de dekking daarvan.

De voorzitter rondt de discussie af en constateert dat de commissie hierover een buitencategorie debat adviseert in de komende PS-vergadering.

Mevrouw Keller overhandigt de voorzittershamer aan de heer IJssennagter.

2.3 Statenvoorstel vaststelling legesverordening 2018

Dit voorstel zal als een sterstuk aan PS worden gepresenteerd.

2.4 Statenvoorstel bijdrage Koningsdag Amersfoort

De heer Van Kooten deelt mede dat de PvdD een bedrag van € 4 ton erg veel vindt. In totaal staat het koningshuis voor € 43,3 miljoen in de boeken. Nu mag de provincie Utrecht op grond van een traditie nog een verjaardagsfeest gaan financieren. In de statenbrief staat dat de hele regio Utrecht van het feest gaat profiteren. Dat is hetzelfde argument dat GS voor de Vuelta gebruikte. De PvdD vraagt opnieuw wat het meetbaar voordeel is voor de gemeenten in het westen van de provincie. Ook vraagt hij wat de bijdrage is van de provincie Gelderland, omdat er twee gemeenten uit die provincie betrokken worden en er in de provincie Gelderland dus ook een meetbaar voordeel zou moeten zijn. Is er een financiële bijdrage van Amersfoort en omliggende gemeenten? Zijn de extra kosten wegens bv. veiligheidsmaatregelen voor politie, opruimwerkzaamheden e.d. in het bedrag van de € 4 ton opgenomen? De PvdD wil graag middels een begroting zien waar het bedrag van € 4 ton aan wordt uitgegeven. In de statenbrief staat dat verwacht kan worden dat de mate van duurzaamheid in de organisatie van het programma steeds een kernoverweging zal zijn. De PvdD wil graag een plan van aanpak ontvangen waar dit uit blijkt. De PvdD wil niet dat dierovriendelijke of milieuvriendelijke producten als confetti of

ballonnen worden gebruikt om zo tijdens dit grootschalige internationale publieksevenement te laten zien dat de provincie Utrecht het goede voorbeeld geeft.

De heer Hoefnagels begrijpt dat de PvdD voorstander is van een ceremonieel koningschap. Wat is mooier dan een koningsdagviering, gezien het ceremoniële karakter daarvan? Past daar geen financiële bijdrage bij vanuit de provincie?

De heer Van Kooten beaamt dat dit een hele mooie dag kan worden, echter, waarom moet dat € 4 ton kosten? Graag wil hij weten waar dat geld aan wordt besteed. De gemeente baseert de € 4 ton op kosten die in andere gemeenten tijdens koningsdag zijn gemaakt.

De heer Dercksen vindt € 4 ton ook erg veel geld. De PvdD vroeg bij herhaling om het meetbaar voordeel. Kan die vraag ook aan de PvdD worden gesteld wanneer het gaat om het klimaat? Wat is het meetbaar voordeel?

De heer Kocken wijst erop dat er nu minder geld gemoeid is met koningsdag dan de vorige keer.

De heer Van Kooten antwoordt de heer Dercksen dat de PVV die vraag zeker aan de PvdD mag stellen. Met wetenschappelijke rapporten zal dan worden aangetoond dat er meetbaar voordeel is.

In de richting van de VVD stelt hij dat € 4 ton veel geld is, ook al kost het minder dan voorheen.

De heer Kocken constateert dat in de stukken goed wordt uitgelegd waarom er € 4 ton nodig is. Koningsdag werd op korte termijn bekend gemaakt en er moet snel worden geschakeld. Hij begrijpt dat de organisatie een beeld wil hebben van de bedragen waarmee gewerkt moet worden. De VVD vindt het mooi dat het koningshuis al weer na 6/7 jaar koningsdag in de provincie Utrecht komt vieren. Dit is een mooie kans om de provincie te promoten, nationaal en internationaal. Het is een publieksevenement waar zeer veel mensen plezier aan beleven. Inderdaad is € 4 ton veel geld maar het wordt goed besteed.

Mevrouw Hoek sluit zich aan bij de vraag waar het bedrag aan wordt besteed. Zij gaat ervan uit dat een groot deel van het budget is bestemd voor de beveiliging. Sinds het ernstige incident in Apeldoorn, is er ook voor koningsdag veel meer beveiliging nodig. Voor het overige vindt 50PLUS het geweldig dat het koninklijk gezin weer naar de provincie Utrecht komt om koningsdag te vieren.

Mevrouw Krijgsman sluit zich deels aan bij de reactie van de VVD, dat dit een mooie gelegenheid is om de provincie Utrecht aan binnen- en buitenland te tonen. Wel heeft ze een paar vragen. Het is mooi dat het koningshuis vrij snel voor de tweede keer naar de provincie Utrecht toekomt, maar de reserve voor dergelijke gebeurtenissen raakt daardoor leeg. Er was geen tijd om die in een paar jaar tijd weer op te bouwen. Statistisch kan worden verwacht dat het koningshuis 1 x in de 12 jaar naar Utrecht komt, maar dat is niet zeker. Hoe wordt ervoor gezorgd dat dit fonds wordt opgebouwd? Blijven de dotaties doorgaan of worden die zelfs wat opgehoogd?

De heer Boer deelt mede dat de SP niet van blanco cheques houdt. Principieel is de SP geen voorstander van het koningshuis. Daar geld aan uitgeven doet de SP zeer. Al met al is de SP geen voorstander van dit voorstel.

De CvdK licht toe dat de aankondiging van het Hof, dat koningsdag 2019 in Amersfoort zal worden gevierd, in Amersfoort en in de provincie Utrecht heel positief werd ontvangen. De dag daarna hadden de burgemeester van Amersfoort en de CvdK reeds overleg omdat dit besluit grote consequenties heeft. Er moet in korte tijd heel veel worden georganiseerd. Er werden zojuist voorbeelden genoemd waarbij de provincie publieksactiviteiten mede financierde, echter, dat waren activiteiten die jarenlang konden worden voorbereid. Echter, koningsdag 2019 doet zich al over enkele maanden voor. Het is erg moeilijk daardoor een begroting op te stellen. Inderdaad heeft het merendeel van de kosten betrekking op veiligheid. De binnenstad van Amersfoort met zijn nauwe doorgangen levert in dat opzicht grote vraagstukken op. Voor het opstellen van de begroting is er gebruik gemaakt van statistische gegevens. Wat waren de kosten in andere provincies en gemeenten voor het organiseren van koningsdag? Nadrukkelijk wordt gezocht naar oplossingen die goedkoper zijn dan de jaren daarvoor. Hij zegt toe dat na afloop van

koningsdag er over de kosten verantwoording zal worden afgelegd aan de Utrechtse gemeenteraad en PS. Een bedrag van € 4 ton voor een dergelijke groot publieksevenement lijkt een redelijk bedrag, ook als het met voorgaande jaren wordt vergeleken.

Inderdaad werd het bezoek van het koningshuis aan een provincie 1 x per 12 jaar gepland, maar de oude manier van koningsdag vieren is afgedaan.

Het fonds voor de viering van koningsdag wordt uitgeput en om die reden wordt er een beroep gedaan op de post onvoorzien. Om die reden moet er ook een begrotingswijziging plaatsvinden. Afgesproken is dat, op een volgend moment als er weer wat te verdelen valt, het fonds zonodig weer zal worden aangevuld. Met de instelling van dit fonds komt men tegemoet aan wensen op het gebied van het organiseren van publieksevenementen met brede uitstraling. Hij zou dit zeker niet willen omschrijven als een blanco cheque. Het gaat erom dat de stad Amersfoort, de omliggende gemeenten en de provincie Utrecht geld bij elkaar leggen om dit grote feest te kunnen vieren. Hij wil van harte "ja" zeggen tegen deze bijzondere viering met een hele grote exposure, waar zeer veel mensen van genieten.

Terugkomend op de vraag van de heer Van Kooten over inspraak met betrekking tot het gebruik van dieronvriendelijke of milieuvervuilende producten, antwoordt de CvdK dat de milieuaspecten nadrukkelijk aan de werkgroepen zijn meegegeven. Hij wil daarvoor overigens geen inspraakorgaan creëren, naast al het andere dat door Amersfoort moet worden georganiseerd. Daarvoor ontbreekt overigens ook de tijd. Hij wijst erop dat Amersfoort zelf met de opmerking is gekomen over de milieuaspecten. Daar zal volop aandacht aan worden besteed.

De voorzitter rondt dit onderwerp af en constateert dat over dit voorstel in PS met een klein debat kan worden volstaan.

3. HANDHAVING

3.1 Statenvoorstel vaststellen PUEV 2015-2019

De heer Te Velde leest op pag. 6 "De provincie zal in het kader van het interbestuurlijk toezicht een vinger aan de pols houden om erop toe te zien dat wat tot nog toe is gerealiseerd niet teloor gaat." Is dit hetzelfde als verantwoordelijkheid nemen voor het toezicht dat gemeenten in 2018 en in 2019 actief bezig zijn met de voorbereiding en uitvoering van het overnemen van de taken van PUEV? Is dat niet exact hetzelfde dan is zijn vraag hoe dat wordt geregeld.

Op pag. 15 staat een tabel met bedragen. Bij visies en externe veiligheid staan er twee bedragen naast elkaar, nl. 39.480 en 34.350 en dat zou samen opgeteld 99.480 moeten zijn. Volgens hem klopt die telling niet. Wellicht is dat een tikfout.

De heer Dercksen memoreert dat de heer Ubaghs een technische vraag had willen stellen maar helaas is hij verhinderd. Waarschijnlijk zal de PVV in de komende PS vergadering een amendement over dit voorstel indienen.

Gedeputeerde Pennarts constateert dat de VVD een vraag stelde over de rol van de provincie met een indicatie van het antwoord daarop. Dat antwoord klopt inderdaad. De provincie zal zorgen dat het bij gemeenten op een goede manier landt. De middelen die de provincie nu nog heeft, gaan over naar gemeenten. Het gaat met name om het transport van gevaarlijke stoffen en het is zeer wenselijk dat de provincie die rol goed invult.

Helaas klopt de optelling op pag. 15 niet. Zij gaat na hoe dat anders had gemoeten. Zij ziet het amendement van de PVV met belangstelling tegemoet. Technische vragen van de heer Ubaghs ziet zij graag vooraf tegemoet, zodat zij daarover een goed debat in PS kan voeren.

De voorzitter rondt het gesprek af met de constatering dat er over dit voorstel een klein debat in PS zal worden gevoerd.

4. BESTUUR

4.1 Statenvoorsel toetreding tot de gemeenschappelijke regeling Het Utrechts Archief

De heer Kocken constateert dat dit voorstel gaat over de zorg voor de archieven. In 2012 is hier eerder over gesproken en toen werd er voor een andere aanpak gekozen, nl. een dienstverleningsovereenkomst. Nu wordt voorgesteld over te gaan naar een Gemeenschappelijke Regeling. De vraag is waar de noodzakelijkheid in zit om van een DVO naar een GR over te gaan. Een GR heeft in juridische zin vele nadelen. Wanneer er bij andere deelnemers iets fout gaat, dan moeten de overige deelnemers aan de extra kosten bijdragen. Gaat de wet veranderen, en het werk moet op andere wijze worden georganiseerd (bv. de zorg voor de archieven elders onderbrengen), dan kost dat uittredingsgeld. Er zijn veel argumenten waarom het niet handig is tot een GR toe te treden. Hij vraagt dienaangaande om een toelichting.

De heer Boer vraagt de heer Kocken of dat betekent dat alle Gemeenschappelijke Regelingen niet zouden deugen.

De heer Kocken memoreert dat het onbetaalbaar zou worden om als provincie uit alle GR-en te treden. De vraag is wel of de provincie er wijs aan doet om nu tot een nieuwe GR toe te treden. Hoe noodzakelijk is dat en wat maakt de situatie nu anders dan in 2012?

Mevrouw Boelhouwer vindt dit een duidelijk voorstel. Zij vraagt of de gedeputeerde ook bij andere provincies haar licht heeft opgestoken.

Gedeputeerde Pennarts komt terug op de vraag waarom er in 2012 een ander besluit is genomen. Dat kwam voort uit het feit dat de provincie toen met een herindelingkwesitie zat. Het was onbehoorlijk om ten tijde van een bestuurlijke oriëntatie een commitment voor een GR aan te gaan. Terecht wordt gesteld dat uittreden uit een GR niet eenvoudig is. Sowieso moeten er dan uittredingskosten worden betaald. Uit het dossier rond de vorming van Vijfheerenlanden blijken Gemeenschappelijke Regelingen inderdaad dwingend en complex te zijn.

De provincie heeft dit alles nauwlettend overwogen, alvorens met dit voorstel te komen. De belangrijkste reden is dat, wanneer de contractrelatie wordt gehandhaafd met een DVO, de archieven opnieuw moeten worden aanbesteed. De provincie is echter zo afhankelijk van het Utrechts Archief, dat nauw met de bedrijfsvoering is verweven, dat om die reden deze afweging is gemaakt. Gekeken is naar de condities en de risico's die samenhangen met deelname aan de GR. De deelnemers zijn inderdaad mede aansprakelijk voor financiële tekorten. De provincie Utrecht is in deze GR echter een relatief kleine deelnemer. De stad Utrecht is de grootste deelnemer en ook het rijk heeft een groot belang. Het Utrechts Archief is een stevige en gezonde organisatie. In de afweging is deelname van de provincie als een klein risico bestempeld.

De heer Kocken memoreert dat het eerder in deze vergadering ook ging over een financieel gezonde organisatie, maar dan in een andere context. Het argument dat de provincie een kleine deelnemer is, betekent ook dat de provincie veel minder invloed heeft dan de overige deelnemers.

Gedeputeerde Pennarts vindt de invloed van de provincie in de sturing redelijk geborgd. De provincie participeert in het DB en in het AB met een volwaardige stem, zij het wel kleiner dan de gemeente Utrecht. Het gaat om een 15/85 regeling omdat zich een groot verschil in belangen van deelnemers voordoen. De organisatie is blij dat de provincie Utrecht ook bestuurlijk aansluit, waardoor er meer invloed op de besluitvorming kan worden uitgeoefend. Bij een DVO kan de provincie niet in het bestuur meepraten.

De voorzitter rondt het gesprek over dit onderwerp af. In PS zal hierover een klein debat worden gevoerd, met de mogelijkheid van een sterstuk. De VVD zal zich daar nog over beraden.

4.2 Statenbrief afronding eerste verkenning regionale samenwerking op maatschappelijke opgaven

Deze brief wordt op verzoek van de PvdA besproken.

De heer Van Muilekom merkt op dat BMC een interessant onderzoek heeft verricht waarbij opmerkingen en adviezen worden meegegeven over het bestuurlijk functioneren van de provincie, de diverse regionale samenwerkingsverbanden en de gemeenten. De PvdA vraagt of de gemaakte opmerkingen over het bestuur en de ambtelijke organisatie worden herkend. O.a. staat in het onderzoek dat gemeenten vooral lokaal denken en dat het regionaal denken onderontwikkeld is. Samenwerking gebeurt vooral met wisselende partners op vele diverse manieren, heel vrijblijvend en flexibel. Ook werd geconstateerd dat de rol van de provincie ontbreekt (onvoldoende strategische kwaliteit, onvoldoende doorzettingskracht en onvoldoende richting en visie, de provincie heeft vooral een rol op de achtergrond). Bij de verdere verdieping en uitwerking moeten ook raadsleden en statenleden worden betrokken. Hoe krijgt dat vorm en inhoud?

Wat zijn de belangrijkste leerpunten en reflecties op het onderzoek? Wat is de rol en houding van de provincie Utrecht ten opzichte van andere provincies?

De heer Schaddelee is ook benieuwd naar de herkenning die dit rapport bij gemeenten oproept. Eens per twee maanden heeft de ChristenUnie een gesprek met wethouders en burgemeesters. Toen bleek dat zij werden overvallen door dit BMC rapport. De vraag was ook wat het doel van de provincie is met dit onderzoek. Men ervoer het als paternalistisch, ook de bijeenkomst in Paleis Soestdijk waar geen inhoudelijk gesprek plaatsvond. In het stuk wordt gerefereerd aan de inbreng van PS, echter, daar is nauwelijks sprake van geweest. Al met al kan hij zich het ongemak van gemeenten wel voorstellen.

Gedeputeerde Pennarts komt terug op de vragen van de PvdA. In het rapport van BMC staan opmerkingen van velerlei aard. Enerzijds vindt men de provincie te bescheiden of breekt samenwerkingsverbanden te snel af. Er zijn samenwerkingsverbanden waar de provincie nadrukkelijk in participeert, bv. het Science park, de Nieuwe Hollandse Waterlinie, en iets minder intensief in de U10. De mate waarin hangt samen met de betrokkenheid van de provincie bij het verband. De praktijk wijst uit dat de provincie soms wordt gevraagd actie te ondernemen, wordt dat gedaan dan mag de provincie er zich weer niet mee bemoeien. Het blijft zoeken hoe de interventies vorm moeten krijgen. De provincie wil met het onderzoek van BMC verdergaan. Het gaat hier om een eerste verkenning om een proces in te zetten. Zij wil een reflectie hoe de provincie met regionale samenwerking zou moeten omgaan. De provincie Utrecht heeft niet de constructie die Gelderland en Brabant hebben: dat zijn grote provincies met vaste regio's die zaken gezamenlijk regelen. In Utrecht doet zich in de samenwerkingsverbanden van gemeenten inderdaad meer vrijblijvendheid voor. De vraag is welke rol de provincie daar zelf in neemt. De samenwerking in de Lopikerwaard is een experiment. De omgevingsvisie geldt daar als basis en er wordt met vijf gemeenten samenwerking gezocht op thema's als energie, recreatie en bodemdaling.

De heer Schaddelee signaleert dat de wethouders teruggeven dat er veel regionale samenwerking is maar dat de provincie daar zelden aan mee doet. De vraag is vanuit welk perspectief dit wordt benaderd.

Gedeputeerde Pennarts wijst erop dat er grote maatschappelijke opgaven op de provincie en gemeenten afkomen, zoals energie en klimaatadaptatie die regio-overstijgend zijn. De vraag is hoe de provincie zich tot de regio's gaat verhouden. Er is op talloze domeinen vele uitvoerende samenwerking, van belasting samenwerking tot aan jeugdzorguitvoering. De vraag is nu hoe op bv. energie en klimaat samenwerking kan worden georganiseerd. Moet de provincie dat actief of juist niet actief oppakken? Daar gaat de zoektocht naar. Zij wil dat er op twee punten een advies tot stand komt:

- Hoe gaat de provincie om met regionale samenwerking voor de middellange termijn in de provincie Utrecht? Welke keuzes zijn er op dat vlak mogelijk?
- Hoe moet worden omgegaan met de provinciale rol ten aanzien van kwaliteit van bestuur? In het huidige coalitieakkoord is daarvoor een vrij terughoudende positie geformuleerd. Dat blijkt in de praktijk moeilijk houdbaar te zijn.

De ambitie is het BMC rapport te gebruiken. Daarnaast wordt er een enquête onder raadsleden uitgeschreven. Dat alles moet leiden tot aanbevelingen in het overdrachtsdocument. Zij vindt dat een volgend college van GS en PS daarover een oordeel moeten vormen en gaan besluiten hoe zij in de volgende periode op de twee genoemde punten een provinciale koers willen varen.

In de provincies ziet men op dit terrein een verscheidenheid in provinciale rolopvatting. Gelderland doet aan actief onderzoek naar bestuurskracht, samen met de Gelderse VNG. Dat zou ook in de provincie Utrecht een aanpak kunnen zijn. Echter, zij wil daar niet aan beginnen zonder enige reflectie vanuit de regio. Het BMC rapport is een voorbereiding op een nieuwe oriëntatie op de vraag hoe de provincie zijn rol moet zien in het bestuursdossier.

De heer Van Muilekom onderschrijft de analyse van BMC. Heeft het college van GS dat overgenomen? Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat dit rapport in opdracht van GS is uitgevoerd. Het onderzoek is in de regio uitgevoerd. GS nemen deze analyse ter harte en werken voort met de opties die geboden worden.

De heer Van Muilekom memoreert dat het uitgangspunt steeds is dat er op regionaal niveau afspraken worden gemaakt over de retail, leegstand, de woningmarkt e.d. Echter, uit het rapport blijkt dat gemeenten vooral lokaal bezig zijn. Hij vindt de conclusies nogal schokkend. Welk gesprek komt er tot stand tussen de provincie en de gemeenten hierover?

Mevrouw Pennarts wil graag weten wat de PvdA schokkend vindt aan het rapport van BMC. Het rapport is tot stand gekomen, samen met een begeleidingscommissie van Utrechtse oud burgemeesters en meerderen die ervaring hebben met samenwerkingsverbanden. O.a. is gesproken met colleges van B&W, met raadsleden en met statenleden. Gebleken is dat er verschillend tegen regionale samenwerking wordt aangekeken. Soms vindt men een losse samenwerking prima maar soms wordt ook gesteld dat de provincie langer aan boord moet blijven. De feed back was heel divers en het is aan PS en GS te bepalen wat zwaarwegend is. De onderliggende constatering is dat er grote maatschappelijke opgaven liggen en de provincie en gemeenten moeten zich bezinnen op de vraag hoe dat samen kan worden opgelost. Regionale samenwerking zou een heel goed middel kunnen zijn. De vraag is dan: hoe moet dat vorm krijgen? Ook dient men zich in het bestuursdossier te bezinnen op de bestuurskracht van gemeenten en hoe dat op peil kan blijven.

De heer Van Muilekom vindt het gerechtvaardigd dat de provincie een stevige rol neemt in de regionale samenwerking, wanneer gemeenten dat niet doen, dit met het oog op de grote maatschappelijke uitdagingen die er liggen.

Mevrouw Boelhouwer wijst erop dat de gemeente Amersfoort bepaald niet blij is, wanneer de provincie zich duidelijk profileert in de aanwijzing van kantorenlocaties. Persoonlijk was zij meer geschrokken van de sessie in het provinciehuis voor statenleden en de begeleidingsgroep, waar statenleden als het ware over elkaar heen buitelden. Dat riep bij haar de vraag op hoe statenleden met elkaar omgaan.

Gedeputeerde Pennarts licht toe dat uit een analyse van alle coalitieakkoorden van colleges van B&W blijkt dat de focus sterk lokaal gericht is. Zij wil niets afdoen aan de mate van samenwerking tussen gemeenten, maar zij heeft dit bestuursdossier acht jaar onder haar hoede en daarin speelt regionale samenwerking slechts een bescheiden rol. Hoe om te gaan met bestuurlijke vragen van gemeenten, bestuurskrachtvraagstukken, hoe blijft iedereen goed op orde? Zij wil aan het eind van deze bestuursperiode de zaak op een rijtje zetten met aanbevelingen in een overdrachtsdocument. Er wordt geen nieuw beleid aan PS voorgelegd met het verzoek daarover een besluit te nemen. Dat is een zaak voor de volgende coalitie en de volgende staten

De voorzitter rondt het gesprek over dit onderwerp af.

De heer Hoefnagels constateert vervolgens dat in de commissies MME en BEM onderwerpen aan de orde kwamen waaraan een kort debat zou worden gewijd. Een of twee commissieleden hadden dat aangevraagd. Echter, de spreektijden voor een kort debat worden met een half uur opgehoogd. Met vijf

korte debatten leidt dat tot 3 uur extra spreektijd. Hij heeft geen moeite met extra spreektijd. Echter, wanneer dat zo voortgaat worden vergaderingen nog langer. Hij verzoekt de voorzitters, het presidium en de griffie daar kritisch naar te kijken. Enige extra spreektijd is wat hem betreft mogelijk, maar dat moet binnen de perken blijven.

De voorzitter memoreert dat er in de komende maanden een evaluatie wordt gemaakt van de huidige werkwijze van de staten. De opmerking van de heer Hoefnagels zal daarin worden meegenomen. Op aandringen van de heer Hoefnagels, zal de voorzitter het verzoek van de heer Hoefnagels spoedig aan het presidium voorleggen. Wellicht kan zijn voorstel snel worden ingevoerd.

5.TER INFORMATIE

- 5.1 Memo gedeputeerde Straat huurderetages Huis voor de provincie Utrecht**
- 5.2 Statenbrief zienswijze ontwerp eerste bestuursrapportage 2018 RUD**
- 5.3 Statenbrief uitvoeringsverordening subsidie opruiming drugsafval**
- 5.4 Statenbrief bestuurlijke missie naar Boston 23-25 september 2018**
- 5.5 Statenbrief overzicht verstrekte onkostenvergoedingen en declaraties GS 1^e halfjaar 2018**
- 5.6 Statenbrief vaststelling algemene inkoopvoorwaarden P12 2018**
- 5.7 Statenbrief provinciale bijdrage financiering NPUH**
- 5.8 Statenbrief inzet regio deals provincie Utrecht ten behoeve van de Regio Envelop**
- 5.9 Memo gedeputeerde Pennarts gezondheidsaspecten Van de Groep Bunschoten**
- 5.10 Ingekomen openbaar verslag IPO van 30 augustus 2018**
- 5.11 Memo gedeputeerde Maasdam beantwoording vragen Ericaterrein**
- 5.12 Memo gedeputeerde Pennarts halfjaarcijfers jaarprogramma VTH 2018**
- 5.13 Memo gedeputeerde Pennarts stand van zaken bewapening RUD boa's**

6. SLUITING

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.